

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie**

Rzeszów, dnia   października 2011 r.

**Pan
Andrzej Ożóg**

**Burmistrz Gminy i Miasta
Sokołów Małopolski**

LRZ-4101-13-02/2011

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. *o Najwyższej Izbie Kontroli* (Dz. U. z 2007 r., Nr 231, poz. 1701 ze zm.) zwanej dalej ustawą o NIK, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie przeprowadziła w Urzędzie Gminy i Miasta Sokołów Małopolski kontrolę w zakresie gospodarki ściekowej gminy na obszarach nieobjętych systemem kanalizacji zbiorczej w latach 2009-2011 (I półrocze).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 23 września 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli na podstawie art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuje Panu Burmistrzowi niniejsze

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia działania Urzędu w zakresie spraw objętych kontrolą.

W kontroli ustalono, że w okresie objętym kontrolą liczba ludności Gminy i Miasta Sokołów Małopolski wahała się od 16.774 do 16.877 osób, z czego około 7.500 (ok. 44,6%) nie było objętych zasięgiem kanalizacji zbiorczej. W okresie tym liczba budynków, przyłączonych do sieci wodociągowej, wynosiła co najmniej 95% ogółu budynków mieszkalnych.

Z wytworzonych na terenie Gminy ścieków komunalnych, ogółem – w latach objętych kontrolą – 318.567,2 m³, 326.613,6 m³ oraz 153.671,2 m³, systemem kanalizacji zbiorczej

odebrano: 241.521 m³, 251.007 m³ i 118.331 m³, a transportem asenizacyjnym: 3.000 m³, 5.039 m³ i 2.338,5 m³, co stanowiło odpowiednio: 76,7%, 78,4%, oraz 78,5%. Ilość ścieków niezagospodarowanych – tj. część ścieków komunalnych, nieodebranych przez system kanalizacji zbiorczej czy transport asenizacyjny – w kolejnych latach okresu objętego kontrolą wynosiła: 74.046,2 m³, 70.567,6 m³ i 33.001,7 m³.

1. Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia przygotowanie Urzędu do prowadzenia gospodarki ściekowej na obszarach nieskanalizowanych.

W kontroli ustalono, że zadania z zakresu gospodarki ściekowej nie zostały przypisane – w Regulaminie Organizacyjnym Urzędu – konkretnej komórce organizacyjnej. Zadania te nie zostały formalnie powierzone konkretnemu pracownikowi, a osoba, zatrudniona na samodzielnym *stanowisku ds. rolnictwa, ochrony środowiska, gospodarki wodnej, działalności gospodarczej i handlu*, wykonywała je na podstawie poleceń ustnych. W Urzędzie nie prowadzono ewidencji zbiorników bezodpływowych, o której mowa w art. 3 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. *o utrzymaniu czystości i porządku w gminach* (Dz. U. z 2005 r., Nr 236, poz. 2008 ze zm.), tj. ewidencji służącej, między innymi, do kontroli częstotliwości opróżniania takich zbiorników. Zadania związane z gospodarką ściekową nie były przedmiotem kontroli wewnętrznej, ani nie były kontrolowane przez Komisję Rewizyjną Rady Gminy.

2. Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia brak działań organów Gminy, na rzecz egzekwowania wykonywania obowiązków przez właścicieli nieruchomości wyposażonych w zbiorniki bezodpływowe.

W kontroli ustalono, że obowiązujący w Gminie „*Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta i Gminy Sokołów Małopolski*” w § 4 i § 8 stanowił – między innymi – że właściciele nieruchomości zobowiązani są do dokumentowania korzystania z usług usuwania odpadów komunalnych przez okazanie umowy i dowodu płacenia za usługi, a dowody płacenia za wywóz odpadów należy przechowywać przez rok. Na koniec 2009 r. liczba nieruchomości, które posiadały zbiornik bezodpływowy wynosiła 1.571, na koniec 2010 r. – 1.460, a na 30 czerwca 2011 r. – 1.436. Natomiast liczba umów na opróżnianie zbiorników bezodpływowych i wywóz nieczystości płynnych zawartych z właścicielami tych nieruchomości wynosiła – odpowiednio: 0, 2 i 3. Liczba punktów odbioru nieczystości ciekłych ze zbiorników bezodpływowych w tych latach wynosiła – odpowiednio: 80, 91 oraz 89. Z powyższych danych wynika, że w badanym okresie Gmina w ogóle nie kontrolowała

częstotliwości opróżniania zbiorników bezodpływowych w następujących ilościach: 1.491 takich zbiorników – w 2009 r., 1.369 – w 2010 r. oraz 1.347 zbiorników – w I półroczu br. Ilość nieczystości ciekłych odebranych transportem asenizacyjnym wyniosła ogółem: w 2009 r. – 3.000 m³, w 2010 r. – 5.039 m³, w I półroczu 2011 r. – 2.338,5 m³. W stosunku do ilości ścieków, które powinny być odebrane tym transportem – wynoszących w badanych latach: 79.641,8 m³, 75.606,6 m³ oraz 45.340,2 m³, nieczystości odebrane stanowiły – odpowiednio: 3,76%, 6,66% i 5,15%.

W kontroli ustalono, że Burmistrz nie monitorował i nie nadzorował wykonywania – przez właścicieli nieruchomości wyposażonych w zbiornik bezodpływowy – obowiązku zawarcia umowy na korzystanie z usług w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych, wykonywanych przez przedsiębiorcę posiadającego zezwolenie na prowadzenie takiej działalności. Burmistrz także nie podejmował działań wobec tych właścicieli, celem sprawdzenia, czy częstotliwość wywozu nieczystości ciekłych jest adekwatna do zużycia wody.

Najwyższa Izba Kontroli stwierdziła, że Rada Miasta, realizując wymóg art. 6 ust. 2 ustawy *o utrzymaniu czystości i porządku w gminach*, uchwałą nr VII/47/2007 z dnia 25 kwietnia 2007 r. określiła górne stawki opłat za usługi usuwania odpadów z nieruchomości, jednak Burmistrz nie wydał ani jednej decyzji w sprawie tzw. „zastępczego opróżniania zbiorników bezodpływowych”.

W kontroli ustalono, że w powyższej uchwale Rady określono górną stawkę opłat – za opróżnianie zbiorników bezodpływowych oraz transport nieczystości ciekłych – w wysokości 40 zł za 1 m³. Stosownie do przepisów art. 6 ust. 6-7 ustawy *o utrzymaniu czystości i porządku w gminach* - Gmina jest obowiązana zorganizować opróżnianie zbiorników bezodpływowych w przypadku właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli ww. umów, a Burmistrz wydaje z urzędu stosowną decyzję w tej sprawie (tzw. zastępczego opróżniania zbiorników bezodpływowych). W okresie objętym kontrolą Burmistrz nie zorganizował zastępczego opróżniania zbiorników bezodpływowych i nie wydał ani jednej decyzji w trybie art. 6 ust. 7 ustawy *o utrzymaniu czystości i porządku w gminach*, uzasadniając powyższe, iż „nie było w tym zakresie obiektywnej potrzeby”.

W kontroli ustalono, że Urząd nie był organizacyjnie przygotowany do wykonywania „zastępczego opróżniania zbiorników bezodpływowych”, a w szczególności nie posiadał zawartej umowy z przedsiębiorcą posiadającym zezwolenie na opróżnianie zbiorników bezodpływowych i wywóz nieczystości ciekłych na wykonanie zastępczych wywozów.

Gminna jednostka – Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Sokołowie Młp., także nie był zobowiązany do wykonywania takich wywozów.

3. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia egzekwowanie przestrzegania obowiązków sprawozdawczych od przedsiębiorców prowadzących usługi opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych.

W okresie objętym kontrolą, na terenie Gminy działalność w zakresie ww. usług – na podstawie zezwolenia wydanego przez Burmistrza – prowadził Zakład Usług Transportowych Wywóz Nieczystości Płynnych Bronisław Bieniek, 36-062 Zaczernie. Przedsiębiorca ten rzetelnie wywiązywał się z obowiązku przekazywania Gminie comiesięcznych wykazów zawartych i rozwiązanych umów oraz corocznych informacji o ilości zebranych nieczystości.

4. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia przygotowania infrastruktury gminnej do odbioru nieczystości ciekłych.

W kontroli ustalono, że normatywna, średnia przepustowość – jedynej na terenie Gminy oczyszczalni ścieków – wynosiła 1200 m³/dobę, a jej dobowe wykorzystanie wyniosło: w roku 2009 – 1.052,2 m³/dobę, w roku 2010 – 1.146,8 m³/dobę i w I półroczu 2011 r. – 1.077,7 m³/dobę. Zrealizowane, dobowe obciążenie oczyszczalni – w stosunku do jej średniej przepustowości, wyniosło – odpowiednio: 87,7%, 95,6%, oraz 89,8%.

Jednocześnie – w ocenie Najwyższej Izby Kontroli – należy zwrócić uwagę na fakt, że w miarę zwiększania się liczby nawiązanych umów na odbiór nieczystości płynnych poprzez system kanalizacji zbiorczej, istnieje ryzyko, że realna przepustowość oczyszczalni ścieków może zostać osiągnięta lub nawet przekroczona. Ustalony stan faktyczny w tym zakresie pozwolił stwierdzić, że liczba budynków mieszkalnych, z którymi Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Sokołowie Młp. nie miał nawiązanych umów na odbiór nieczystości ciekłych siecią kanalizacji sanitarnej, wynosił na koniec półrocza 2011 r., co najmniej – 1.260.

Przedstawiając Panu Burmistrzowi powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie, na podstawie art. 60 ust. 2 ustawy o NIK wnosi o zapewnienie:

- przypisania zadań, dotyczących gospodarki ściekowej w Gminie, konkretnej komórce organizacyjnej;
- powierzenia czynności, należących do spraw gospodarki ściekowej, konkretnym pracownikom;

- urządzenia i bieżącego prowadzenia ewidencji zbiorników bezodpływowych, zgodnie z art. 3 ust. 3 pkt 1 w/w ustawy *o utrzymaniu czystości i porządku w gminach*;
- egzekwowania, od właścicieli nieruchomości wyposażonych w zbiorniki bezodpływowe, wymaganej częstotliwości ich opróżniania.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Burmistrza w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosku lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Burmistrzowi prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury Najwyższej Izby Kontroli w Rzeszowie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków, zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.